

Survista statistica da la Svizra 2001

OFS BFS UST

Office fédéral de la statistique
Bundesamt für Statistik
Ufficio federale di statistica
Uffizi federal da statistica

**Uffizi federal
da statistica**

Infurmaziuns:

Telefon 032/713 60 11

Telefax 032/713 60 12

Empustaziun da publicaziuns:

Telefon 032/713 60 60

Telefax 032/713 60 61

Internet: <http://www.statistik.admin.ch>

Decleraziun dals segns:

In stritg (–) empè d'ina cifra munta ch'i n'exista nagut (absolut nulla).

Ina nulla (0 u 0,0 etc.) empè d'ina autra cifra inditgescha in dumber ch'è pli pitschen che la mesadad da l'unitad utilisada la pli pitschna (dentant pli grond che absolut nulla).

Trais puncts (...) empè d'ina cifra muntan che la cifra nun è d'obtegnair u ch'ella è vegnida laschada davent per auters motivs.

Tschertas graficas e tabellas cuntegnan abreviazions per ils nums dals chantuns. Quels vegnan explitgads en la tabella sin pagina 4.

Editur:

Uffizi federal da statistica

Secziun infurmaziun e documentaziun

Avrigl 2001. Cumpara en rumantsch,

tudestg, franzas, talian ed englais.

Concepziun e redacziun:

Bernhard Morgenthaler, Urs Fankhauser

Retschertga:

Verena Hirsch

Translaziun:

Translaziun dal text original tras Lia rumantscha, Cuira

Layout:

Valérie Béguelin

Cuverta:

© Emanuel Ammon / AURA

Numer d'empustaziun:

024-0100

ISBN:

3-303-00223-1

Cuntegn

Geografia	2
Ambient	3
Populaziun	4
Lavur	8
Pajas e pretschs	9
Product naziunal, bilantscha dals pajaments	10
Entradas dals chantuns	11
Structura da manaschi e da branscha	12
Industria e commerzi cun l'exteriur	13
Agricoltura	14
Energia	15
La Svizra e l'Europa	16
Turissem	18
Traffic	19
Construir ed abitar	20
Consum privat	21
Finanzas publicas	22
Bancas, assicuranzas	23
Segirtad sociala	24
Meds da massa	25
Sanadad	26
Scolaziun e scienza	28
Politica	30
Criminalitad	32
Ils chantuns da la Svizra	33

L'Annuari statistic en il temp digital

L'Annuari statistic edi da l'Uffizi federal da statistica (UST) è dapi passa 100 onns l'ovra da standard da la statistica svizra. El resumescha las infurmaziuns statisticas las pli impurtantas davart la populaziun, la societad, il stadi, l'economia e l'ambient da noss pajais. El na serva betg mo sco ovra da consultaziun, mabain dat cun sias contribuziuns da survista era in maletg cumplessiv da la situaziun sociala ed economica da la Svizra.

L'ediziun 2001 è vegnida reelavurada cumplettamain. Cun la revisiun han ins d'ina vart vuli augmentar l'attractivitat per ils utilisaders: dapli visualisaziun (passa 200 graficas e chartas tematicas), ina parita pli attractiva ed ina structuraziun clera ed unitara. Da l'autra vart è il cuntegn vegni extendi. Las contribuziuns da survista introductivas èn vegnidas approfondadas e cumplettadas. Plinavant han ins integrà pliras novas tabellas. Il tom sa preschenta ussa sco ovra da consultaziun bain chapibla e fundada, ch'è vegnida cumponida per l'emprima giada en quatter colurs.

Era la versiun electronica sin CD-ROM è vegnida amplifitgada fermamain: cun la publicaziun **«Annuari statistic da la Svizra 2001 – digital»** han ins dà a quest'ovra ina furma electronica independenta. Da nov cuntegna la CD-ROM bler dapli datas (surtut regionalas ed istoricas) che l'ediziun stampada. Ella porscha ussa lunsch sur milli tabellas, texts, graficas e chartas che animeschan tras l'access electronic (funcziuns da tshertgar) a retschertgas multifaras.

Datas dal clima 2000

	Temperatura media		Precipitaziuns annualas		Summa d'uras suleglivas	
	°C	diff. ¹	mm	index ²	h	index ²
Lugano (273 m.s.m.)	13,0	1,4	2 149	125	2 112	107
Basilea (316)	11,8	2,1	787	100	1 791	116
Genevra (420)	11,8	1,9	996	107	2 015	112
Neuchâtel (485)	11,0	1,7	906	92	1 769	111
Sion (482)	10,8	1,5	516	90	2 019	100
Turitg (556)	10,4	1,9	1 157	103	1 657	108
Berna (565)	10,2	2,0	984	98	1 766	110
Son Gagl (779)	9,4	2,0	1 455	130	1 526	108
Tavau (1590)	4,3	1,5	1 190	118	1 627	98

Ils pli gronds lais	Surfatscha km²	Part en % Svizra
Lac Léman	580	59,5
Lai da Constanza	535	32,3
Lac de Neuchâtel	215	100,0
Lago Maggiore	210	19,3

Ils pli lungs flums	Lunghezza km	Quantitad d'aua ⁴ en m³/s
Rain ³	375	1 051
Ara	295	560
Rodan ³	264	342
Reuss	159	140

Utilisaziun dal terren ⁵	km²	%
Guaud, bostgaglia	12 716	30,8
Surfatscha agrara utilisabla	9 873	23,9
Economia d'alp	5 378	13,0
Surfatscha da terren abità	2 791	6,8
Auas	1 740	4,2
Autras surfatschas nunproductivas	8 787	21,3
Surfatscha totala	41 285	100,0

Las pli autas muntognas	Chantun	Autezza m
Pointe Dufour (Mont Rose)	VS	4 634
Dom (Mischabel)	VS	4 545
Weisshorn	VS	4 505
Matterhorn (Mont Cervin)	VS	4 478

Cunfins cun stadis vischins ⁶	km
Italia	734,2
Frantscha	571,8
Germania	345,7
Austria	165,1
Liechtenstein	41,1

Coordinatas
N 47°48' ladezza nord ad Oberbargen SH
E 10°30' lunghezza ost al Piz Chavalatsch GR
S 45°49' ladezza nord a Chiasso TI
W 5°57' lunghezza ost a Chancy GE

La zona da terren abità è creschida

Tenor la statistica d'areal da l'UST è la surfatscha da terren abità creschida dapi l'entschatta dals onns otganta per radund 13%, cunzunt a cust da la surfatscha cultivada. Quai munta ch'igl è vegni surbajegià mintga secunda stgars in meter quadrat terren da cultura. La mesadad da la surfatscha da terren abità è areal d'edifizis, in terz è areal da traffic (il rest sa reparta sin areals d'industria, parcs ed areals da recreaziun, deponias ed auter). Creschida è era la surfatscha dal guaud, surtut en las regiuns periferas (pastgiras d'alp allontanadas èn creschidas en).

¹ Differenza da la media da plirs onns en °C

² 100 = media da la seria da mesiraziuns da plirs onns

³ Lunghezza fin al cunfin svizzer

⁴ Media da plirs onns, livel 1998

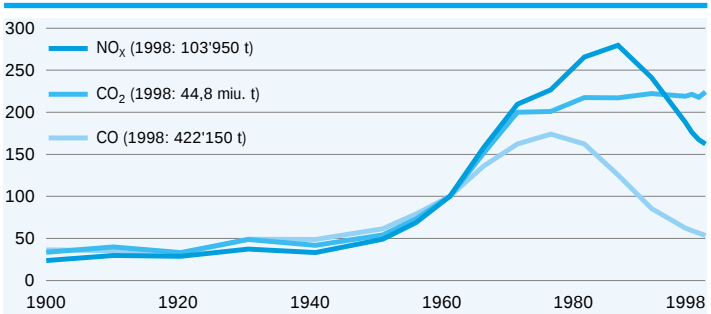
⁵ Statistica d'areal 1992/97

⁶ Senza enclavas

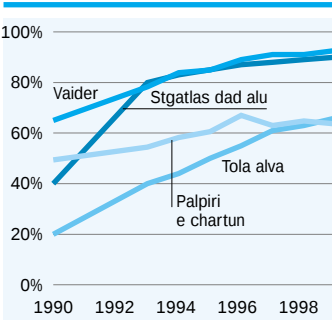
Funtaunas: MeteoSvizra, FAGN, UST

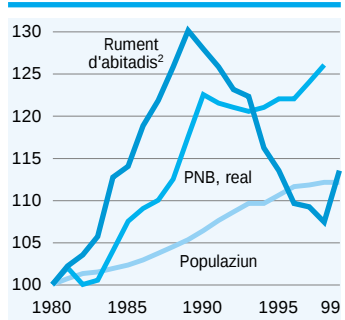
Emissiuns da substanzas nuschaivlas¹ (index 1960=100)

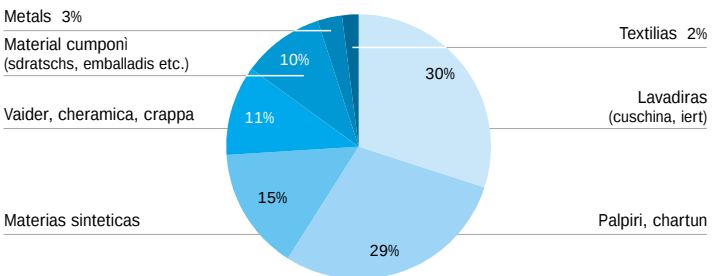
Quotas da recicladi

Quantitad dal rument (index 1980=100)

Ruments dal tegnairschasa (1992/93, tenor pais)

¹ A partir dal 1990 facturs d'emissiuns dal traffic curregids
² Quota da las plantas cun passa 25 % perdita da guglias e feglias (motiv nunenconuscent)

³ Rument brischà e deponi dal tegnairschasa e commerzi (1999: 2,6 miu. t)
Funtaunas: UFAGC, GNC

Populaziun

Populaziun en ils chantuns e las citads (la fin da l'onn, en 1000)

Chantuns	1970	1980	1990	1999	Esters en % 1999
Turitg (ZH)	1 092,2	1 120,8	1 150,5	1 198,6	21,5
Berna (BE)	909,8	911,0	945,6	943,4	11,7
Lucerna (LU)	287,7	294,4	319,5	345,4	14,9
Uri (UR)	33,3	33,5	33,7	35,5	8,3
Sviz (SZ)	90,9	96,6	110,5	128,2	15,3
Sursilvania (OW)	24,4	25,7	28,8	32,2	10,8
Sutsilvania (NW)	25,3	28,3	32,6	37,7	9,4
Glaruna (GL)	37,8	36,1	37,6	38,7	19,8
Zug (ZG)	67,6	75,7	84,9	97,8	19,0
Friburg (FR)	177,7	184,5	207,8	234,3	14,0
Soloturn (SO)	222,1	216,6	226,7	243,9	16,3
Basilea-Citad (BS)	233,5	203,6	191,8	188,5	26,9
Basilea-Champ (BL)	200,0	219,0	230,1	258,6	16,6
Schaffusa (SH)	72,0	69,0	71,7	73,6	19,6
Appenzell dador (AR)	48,4	47,2	51,5	53,7	14,1
Appenzell dadens (AI)	13,0	12,8	13,6	14,9	10,3
Son Gagl (SG)	379,9	389,0	420,3	447,6	19,4
Grischun (GR)	156,8	161,3	170,4	186,0	13,3
Argovia (AG)	426,4	450,8	496,3	540,6	18,6
Turgovia (TG)	180,0	182,7	205,9	227,3	18,9
Tessin (TI)	241,0	265,6	286,7	308,5	26,0
Vad (VD)	507,1	522,3	583,6	616,3	26,4
Vallais (VS)	202,2	217,8	248,3	275,6	16,6
Neuchâtel (NE)	166,6	157,1	160,6	165,6	22,2
Genevra (GE)	330,7	349,6	376,0	403,1	37,8
Giura (JU)	66,9	64,3	65,7	68,8	12,0
Svizra	6 193,1	6 335,2	6 750,7	7 164,4	19,6

Citads grondas

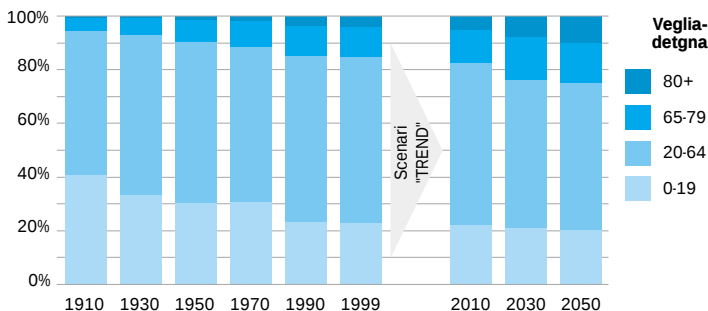
Turitg	...	370,1	341,3	349,8	27,4
Basilea	...	181,9	171,0	170,8	28,2
Genevra	...	156,6	167,2	175,8	43,3
Berna	...	146,8	134,6	127,9	20,5
Losanna	...	126,3	123,2	120,6	33,1

Ina societad pli e pli veglia

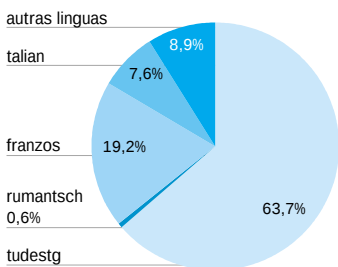
Oz datti bler dapli glied veglia che anc avant 50 onns. Dapi il 1950 è creschì il dumber da las persunas sur 64 per pli ch'il dubel, il dumber da las persunas sur 80 è oz schizunt bun quatter gia uschè aut. La cifra da las persunas sut 20 onns n'è perencunter betg creschida talmain, anzi, dapi ils onns 70 è ella schizunt regressiva. Quest process da vegnir vegl è la consequenza da las megtras aspectativas da vita (p. 26) e dal bass dumber da naschientschas (p. 6). Tenor ils scenaris da populaziun UST, vegn quest process anc a cuntinuar ils proxims decennis ed astgass chaschunar (p.ex. en il sector da la segirezza sociala), considerabels problems.

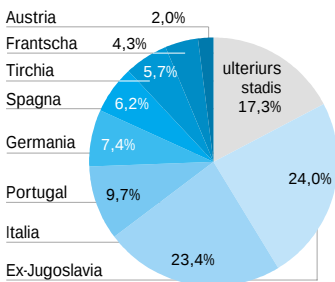
Structura da vegliadetgna

Linguas 1990¹

Derivanza dals esters 1998²

Blers esters èn naschids en Svizra, ma n'han betg il dretg da burgais

21,1% da la populaziun svizra èn esters; sch'ins dumbrass dentant mo ils esters che abiteschan temporarmain en Svizra, sa sminuiss la quota dals esters sin main che 7%. Passa la mesadad dals abitants senza pass svizzer viva dapi passa 15 onns qua u è gia naschida en Svizra. Il grad d'integraziun n'è dentant betg anc aut, sch'ins considerescha che mo 1,5% dals esters han il dretg da burgais (1999: 20'400 persunas).

La populaziun estra è anc giuvna: sin 100 persunas en la vegliadetgna da gudogn vegnan mo 7 en la vegliadetgna da renta (Svizzers: 30). Pervia da quai e la pli auta frequenza da las naschientschas tar las dunnas estras, han bunamain 28% dals uffants naschids il 1999 en Svizra ina naziunalitad estra.

Ils davos onns è l'immigraziun sa sminuida considerablmain. Ina gronda part da las forzas da lavur da l'UE returnan oz puspè en la patria. L'immigraziun sa concentrescha cunzunt sin persunas da l'anteriura Jugoslavia e d'ordaifer l'Europa che tschertgan lavur e protecziun.

¹ Populaziun tenor linguas principalas (dumbraziun dal pievel)

² Populaziun estra stabla ils 31-12-1999: 1'406'630 persunas. Senza stagiunaris (20'235 persunas), persunas cun dimora curta (15'585) e requirents d'asil (107'010; incl. pers. recepidas provisoriamain).

Populaziun

Naschientschas 1999 (naschids vivs)

Total	78 408
Mats sin 100 mattas	105,0
Quota dals naschids ordaifer la lètg (%)	10,0
Naschientschas da plirs uffants	1 159
Naschientschas da schumellins	1 130
Dumber dals uffants sin 100 dunnas ¹	148,0

Mortoris 1999

Total	62 503
Vegliadetgna dals morts:	
0-19 onns	748
20-39 onns	1 588
40-64 onns	8 746
65-79 onns	18 828
≥ 80 onns	32 593

Migraziuns internaziunalas 1999

Persunas immigradas	107 953
da questas esters	83 677
Persunas emigradas	91 804
da questas esters	62 780
Saldo da migraziun	16 149
Svizzers	-4 748
Esters	20 897

Migraziuns internas 1999²

Total arrivads e partids	413 075
--------------------------	---------

Maridaglias 1999

Total	40 646
Svizzer/Svizra	23 552
Svizzer/Estra	7 727
Ester/Svizra	3 711
Ester/Estra	5 656
Vegliadetgna media tar la maridaglia:	
Umens nubils	30,8
Dunnas nubilas	28,2

Divorzis 1999

Total	20 809
Cun uffants minorens (%)	48
Durada da la lètg:	
0-4 onns	3 789
5-9 onns	6 703
10-14 onns	3 651
≥15 onns	6 666
Cifra da divorzi (%) ³	50

Chasadas privatas 1990

Total	2 841,9
da questas chas. cun 1 persuna	920
Chas. da famiglia cun uffants	1 064,5
1 uffant	461
2 uffants	438
3 uffants	131
≥4 uffants	35
Chas. cun in genitur ⁴	83

La famiglia è vinavant la pli frequenta furma da viver⁵

La famiglia tradiziunala è era oz anc la pli frequenta furma da viver (70% da las persunas da 35 fin 44 onns vivan en ina famiglia). Persunas pli giuvnas vivan en partenanzas libras fin ch'els han uffants (trais quarts da las dunnas da 20 fin 24 onns che vivan senza uffant cun in partenari n'èn betg maridadas). La lètg e la famiglia vegnan spustadas adina dapli: mo mintga tschintgavla dunna da l'annada 1965-69 ha gi in uffant avant il 25avel onn da naschientscha (21%; annada 1945-49: 44%). Da l'auter maun stat la glieud giuvna pli ditg tar ils geniturs che pli baud: mo 23% dals umens da l'annada 1970-74 han bandunà lur chasa paterna avant il 20avel onn da naschientscha (annada 1945-49: 45%).

¹ Dumber dals uffants che 100 dunnas partureschan en il decurs da lur vita, sch'ins prenda sco basa ils dumber da naschientschas observads il 1998 tenor vegliadetgna.

² Migraziuns tranter las vischnancas politicas, senza migraziuns aifer ina vischnanca.

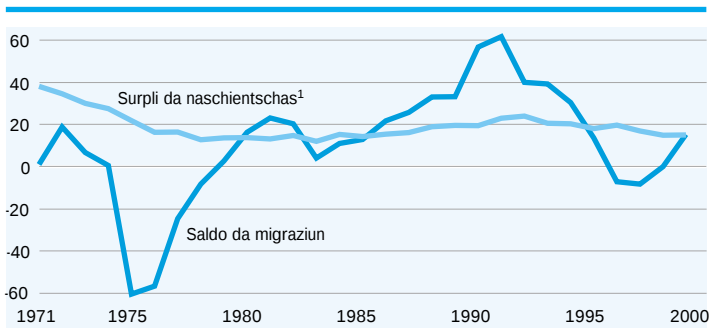
³ Resumaziun dals divorzis (part da las lètgs che vegnan spartidas baud u tard, sch'ins sa basa sin il cumportament da divorzi da l'onn observà)

⁴ Mo chasadas cun uffants sut 20 onns

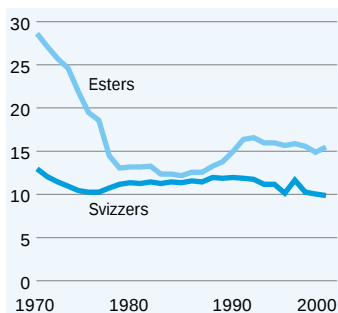
⁵ Funtauna: Mikrozensus Familie 1994/95

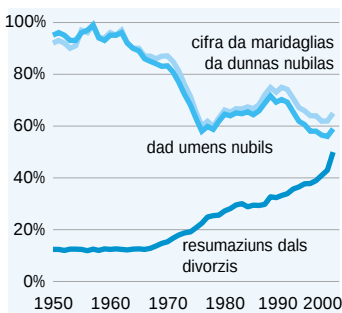
Saldo da migraziun e surpli da naschientschas (en 1000)

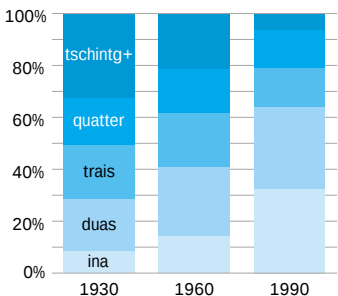
Naschientschas (per 1000 abitants)

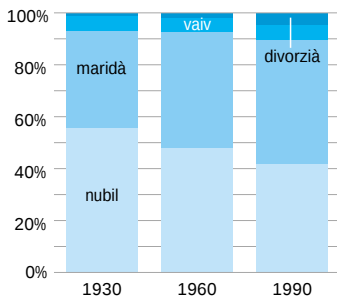
Maridaglias e divorzis²

Grondezza da la chasada³

Stadi civil

¹ Naschids vivs – mortoris

² Resumaziun da la cifra da maridaglias: quota d'umens resp. da dunnas nubilas sut 50 che vegnan a maridar en il decurs dal temp, sch'ins sa basa sin il cumportament

da maridar da l'onn observà. Resumaziun dals divorzis: vesair remartga 3, pag. 6

³ Dumber da las persunas per chasada.
100% = tut las chasadas privatas (dumbraziun dal pievel)

Quota d'activitad da gudogn ¹	1970	1980	1991	1998	1999
Total	48,3	47,8	54,0	53,4	53,2
Dunnas	32,9	34,1	43,2	44,4	44,4
Umens	64,4	62,2	65,3	62,8	62,4
Esters	63,2	55,3	64,9	60,7	58,6
Svizzers	45,5	46,5	51,8	51,6	51,9

Struttura sectorala

(en %)	1970	1980	1991	1998	1999
Agricoltura ed economia forestala	8,5	6,9	4,2	4,6	4,7
Industria e commerzi	46,2	38,1	31,0	26,2	25,9
Servetschs	45,3	55,0	64,8	69,1	69,4

Activitad da gudogn a temp parzial²

(en %)	1970	1980	1991	1999	2000
Umens	...	...	5,7	7,6	8,3
Dunnas	...	...	43,4	50,4	49,6
Total	...	...	20,6	25,5	25,6

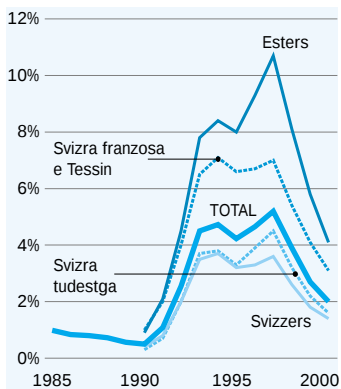
Dischoccupaziun ³	1970	1980	1990	1999	2000
Dischoccupads	104	6 255	18 133	98 602	71 987
Q. dischocc. a lunga vista ⁴ en %	...	...	6,6	25,8	20,1
Quota da dischoccupaziun en %	0,0	0,2	0,5	2,7	2,0
Umens	...	0,2	0,4	2,4	1,7
Dunnas	...	0,3	0,6	3,3	2,4

Dischoccupaziun

Ilis onns novanta è la dischoccupaziun daventada in problem era en Svizra. Pertutgadas èn surtut las personas main qualifitgadas ed ils esters (lur nivel da qualificaziun è en general relativa-main bass) e la Svizra latina. Tranter las gruppas da vegliadetgna existan dentant mo differenzas minimas: glieud giuvna n'è betg pertutgada pli ferm da la dischoccupaziun che glieud veglia. I na dat era strusch differenzas tranter las schlattainas.

Grazia al svilup economic, è la dischoccupaziun sa sminuida dap il 1997 a moda massiva en tut las gruppas.

Quota da dischoccupaziun (media ann.)

¹ Personas cun e senza gudogn en %: sco personas cun gudogn valan personas cun ina lavur pajada da min. 6 uras/emna.

² Grad d'occupaziun <90 %, basa = tut las personas cun gudogn a la mesadad da l'onni

³ Dischoccupaziun tenor seco. En la tabella a la p. 16 vegn la dischoccupaziun perencunter registrada tenor normas internaziunalas.

⁴ Durada da la dischoccupaziun > 12 mais
Funtaunas: UST, seco

Gudogn da lavur 2000¹

Distribuziun en %	per onn en 1000 fr. (brut)				
	<26	26 – 51,9	52 – 77,9	78 – 103,9	≥104
Total	3,4	18,7	41,1	21,7	15,2
Umens	2,4	12,5	41,2	24,8	19,1
Dunnas	6,0	34,6	40,8	13,7	4,9

Index da la paja reala

1993 = 100	1980	1985	1990	1997	1998	1999
Total	91,2	93,0	97,8	100,5	101,2	100,6
Umens	91,3	93,2	97,5	100,3	101,0	100,3
Dunnas	91,1	93,1	98,7	101,2	101,7	101,6

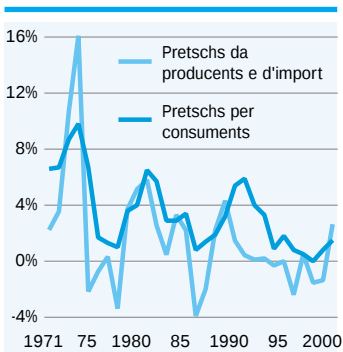
Index dals pretschs da producents e d'import

Matg 1993=100, media annuala	1980	1985	1990	1995	1999	2000
Index general	84,5	97,3	99,1	99,6	94,5	97,0

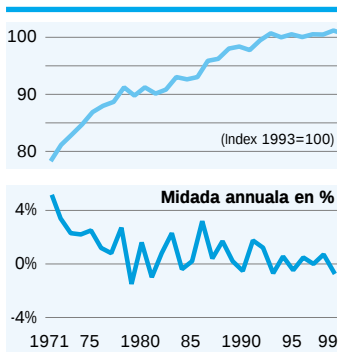
Index naziunal dals pretschs da consum

Matg 2000=100, media annuala	1983	1985	1990	1995	1999	2000
Index general	68,7	73,1	82,8	96,7	98,8	100,3
tenor gruppas da consum (elecziun):						
Aliments	77,4	82,4	92,1	96,9	97,8	99,5
Fit-chasa	58,5	61,8	76,6	96,2	98,7	100,2
Energia	96,4	105,1	81,7	84,6	87,9	103,9
Tgira da la sanadad	64,2	69,0	79,6	96,1	99,6	100,0
Traffic	68,4	72,3	80,5	95,6	97,3	100,9
Transmissiun d'infurmaziuns	122,2	143,5	128,1	155,3	124,8	102,5
tenor derivanza dals bains:						
Interiur	64,0	68,4	80,3	97,0	99,4	100,1
Exteriur	83,3	88,1	90,6	95,9	96,9	100,9

Chareschia annuala

Svilup da las pajas realas

¹ Employiads a temp cumplain senza emprendists

Product naziunal, bilantscha dals pajaments

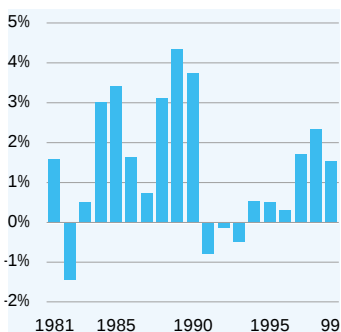
Product naziunal brut (PNB)

provisori, per pretschs currentes	En milliuns francs		Midadas en %	
	1998	1999	nominal	real
Consum final da chasadas privatas e POoE ¹	231 039	236 696	2,4	2,2
Consum final da l'economia publica	51 676	51 412	-0,5	-0,4
Consum final da las assicuranzas socialas	5 088	5 148	1,2	-0,8
Investiziuns d'equipament	37 808	40 320	6,6	8,8
Investiziuns da construcziun	38 209	37 280	-2,4	-5,3
Midadas da la provisiun	4 511	366	...	...
Export da raubas e servetschs	137 906	148 375	7,6	6,3
– import da raubas e servetschs	125 297	130 621	4,2	5,9
Product naziunal brut per pretschs dal martgà	380 940	388 976	2,1	1,5

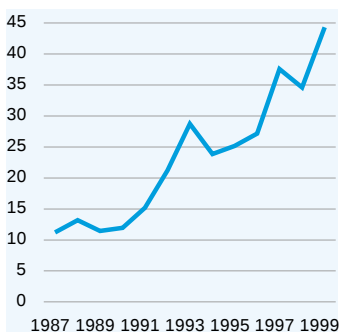
tenor conto da producziun

Producziun da raubas e servetschs	701 392	713 494	1,7	1,7
Taglia sin la plivalita	13 287	15 060	13,4	-1,8
Taglias nettas d'import	6 054	6 260	3,4	5,9
– preprestaziuns	339 792	345 837	1,8	1,8
Product naziunal brut per pretschs dal martgà	380 940	388 976	2,1	1,5

Svilup dal PNB (real)

Saldo da la bilantscha dals pajaments (en mrd. fr.)

Bilantscha dals pajaments 1999

Transacziuns currentas cun l'exteriur

	En milliuns francs		Saldo
	Entradas	Expensas	
Traffic da rauba	125 085	125 507	-422
Servetschs	40 916	21 131	19 785
Entradas da chapital e da lavur	75 648	44 456	31 192
Transmissiuns gratuitas	4 158	10 402	-6 244
Total	243 740	198 741	44 996

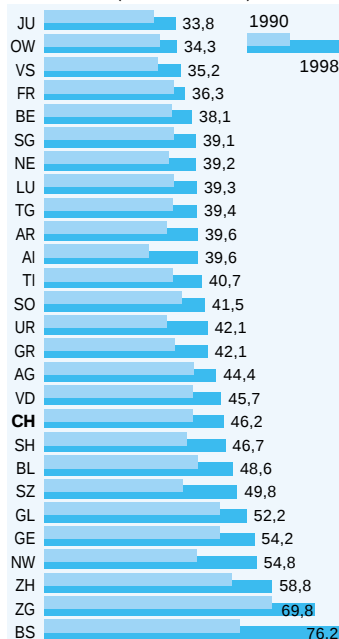
¹ En Svizra; POoE = organisaziun privata senza caracter da gudogn en servetsch da las chasadas

Entradas dals chantuns 1998¹

Total	miu. fr.	%	Midadas ²
ZH	70 594	21,4	4,2
BE	36 105	10,9	-3,5
LU	13 450	4,1	-0,9
UR	1 462	0,4	11,3
SZ	6 227	1,9	9,5
OW	1 088	0,3	-5,6
NW	1 989	0,6	1,9
GL	1 999	0,6	-4,2
ZG	6 679	2,0	2,1
FR	8 456	2,6	-2,6
SO	9 977	3,0	2,3
BS	14 852	4,5	13,1
BL	12 346	3,7	-0,9
SH	3 421	1,0	0,7
AR	2 118	0,6	10,5
AI	574	0,2	0,5
SG	17 364	5,3	2,9
GR	7 894	2,4	8,3
AG	23 667	7,2	2,7
TG	8 893	2,7	3,1
TI	12 280	3,7	8,5
VD	28 315	8,6	2,7
VS	9 515	2,9	7,4
NE	6 501	2,0	-1,3
GE	21 710	6,6	5,6
JU	2 277	0,7	10,2
Svizra	329 753	100,0	3,0

Per abitant (en millis francs)

Grondas differenzas tranter ils chantuns

Las quotas dals singuls chantuns a l'entrada naziunala èn fitg differentas. Quai è d'attribuir per gronda part al dumber varià d'abitants: il pli grond chantun, Turtig, gudogna radund diesch gia uschè bler sco ils tschintg pli pitschens chantuns ensemen.

Las entradas dals chantuns pro abitant infurmeschan mo cun resalvas davart la bainstanza materiala en in chantun. Sper las entradas da las chasadas privatas cumpiglian quellas numnadain era las entradas da las societads da chapital sco era quellas da l'economia publica e da las assicuranzas socialas. Ultra da quai vegnan las entradas da las societads da chapital attribuidas mintgamai al chantun da domicil dal proprietari u al chantun, en il qual sa chatta la sedia principala da l'interpresa.

La pli auta entrada naziunala per abitant cuntanschan dapi onns ils chantuns Zug e Basilea (gist en quests chantuns è natiralmain era la quota da las societads da chapital particularmain auta).

¹ Provisori

² Visavi il 1997, en %

Structura da manaschi e da bransch

Dumber da las interpresas	1991	1995	1998	Midadas en %	
				91/95	95/98
Industria, commerzi	73 966	74 803	75 320	1,1	0,7
Servetschs	216 810	222 857	237 129	2,8	6,4
Grondezzas					
0-9 emploiads a temp cumplain	250 094	259 625	276 482	3,8	6,5
10-49 emploiads a temp cumplain	32 978	31 056	29 403	-5,8	-5,3
50-249 emploiads a temp cumplain	6 527	5 908	5 544	-9,5	-6,2
+250 emploiads a temp cumplain	1 177	1 071	1 020	-9,0	-4,8
Total	290 776	297 660	312 449	2,4	5,0

Emploiads	1991	1995	1998	Midadas en %	
				91/95	95/98
Industria, commerzi	1 291 700	1 114 630	1 024 476	-13,7	-8,1
Servetschs	2 469 209	2 434 185	2 446 952	-1,4	-0,5
Emploiads per interpresas:					
Industria, commerzi	17,5	14,9	13,6	-14,7	-8,7
Servetschs	11,4	10,9	10,3	-4,1	-5,5

Las pli grondas branschas (Emploiads)	1991	1995	1998	Midadas 95/98	
				absolut	%
Servetschs sanitar e socials	325 445	357 728	378 322	20 594	5,8
Commerzi en detagl	389 331	358 803	342 535	-16 268	-4,6
Industria da construcziun	383 378	337 930	291 034	-46 896	-13,9
Servetschs per interpresas ¹	255 342	254 085	264 541	10 456	4,1
Hotellaria / restauraziun	234 292	221 478	216 649	-4 829	-2,2
Instrucziun	200 792	215 021	220 004	4 983	2,3
Commerzi a l'engrossa ²	206 736	187 090	188 887	1 797	1,0
Administraziun publica ³	127 206	123 933	125 059	1 126	1,0
Commerzi da credits	133 750	122 576	116 945	-5 631	-4,6
Construcziun da maschinas	174 247	115 836	111 911	-3 925	-3,4

Midada da structura

La structura da las branschas da l'economia svizra è sa midada vinavant ils onns novanta. Branschas economicas da l'industria tradiziunalmain fermas, sco p.ex. la construcziun da maschinas, han subì considerablas sperditas d'occupaziun. Las branschas da servetschs, sco p.ex. ils servetschs sanitar e socials e l'instrucziun, èn perencunter creschidas fitg. Ma l'occupaziun sa sminuescha era en bleras branschas da servetschs (p.ex. commerzi a l'engrossa, commerzi en detagl e da credits).

La ferma tendenza ad ina societad da servetschs va a pèr cun il svilup ad interpresas pli e pli pitschnas (consequenza da la repartiziun da la lavur che crescha ils davos onns). La structura da l'economia svizra vegn en general definida d'interpresas pli pitschnas e mesaunas. 99,7% da las interpresas han main che 250 emploiads a temp cumplain, radund 69% dals emploiads lavuran en quellas (1998).

¹ T. a. cussegliaziun da dretg e d'interpresa, biro d'architectura e d'inschigners, reclama

² Incl. intermediaziun commerciala

³ Incl. assicuranza sociala

Industria e commerzi cun l'exteriur

Producziun industrialia

Producziun industrialia media annuala 1995 = 100

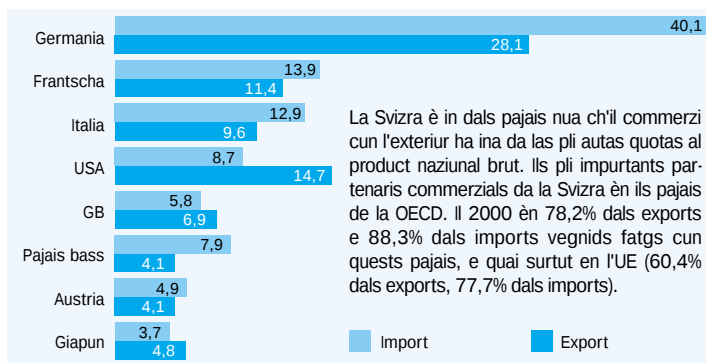
	1990	1995	1996	1997	1998	1999
Total manaschis d'elavuraziun; industria	97	100	100,3	104,9	109,1	112,7
Aliments e bavrondas; elavuraziun da tubac	98	100	100,4	93,9	93,4	94,8
Textilias e vestgadira	109	100	97,2	96,5	92,3	87,1
Rauba da tgirom e chalzers	199	100	82,8	81,0	75,4	63,4
Elavuraziun da laina (senza mobiglias)	110	100	97,8	101,0	106,7	106,2
Manaschis da palpiri, chartun, ediziun e stampa	95	100	100,2	99,7	109,2	114,3
Industria chimica	70	100	110,2	125,7	135,8	152,0
Rauba da gumma e da materia sintetica	107	100	94,4	99,3	104,2	110,5
Auters products da minerals na metallics	124	100	94,6	93,2	95,8	105,6
Elavuraziun da metal	117	100	97,4	101,6	108,7	109,8
Maschinas, electronica, uras, vehichels	96	100	99,0	107,2	108,9	109,2
da quai: Maschinas	...	100	100,5	108,3	110,4	106,0
Vehichels	...	100	97,6	107,2	109,9	114,0
Electronica, mecanica fina, optica, uras	...	100	102,0	97,3	83,0	83,0

Commerzi cun l'exteriur

en milliuns francs

	Import			Export		
	1990	1999	2000	1990	1999	2000
Total	96 611	113 416	128 615	88 257	114 448	126 549
da quai:						
Products agrars e forestals	8 095	9 560	9 925	2 998	4 014	4 428
Textilias, vestgadira, chalzers	8 806	8 521	8 905	4 984	3 787	3 891
Chemicalias	10 624	19 322	21 899	18 425	33 991	35 892
Metals	9 025	9 108	10 735	7 537	9 471	10 892
Maschinas, electronica	19 794	26 966	31 583	25 527	32 642	37 137
Vehichels	10 230	14 422	14 903	1 485	3 158	3 054
Instruments, uras	5 786	6 849	8 031	13 330	17 732	20 516

Ils pli importants partenaris commerzials 2000 (en Mia. fr.)

Surfatscha agrara utilisabla (en ha)	1990	1998	1999	Midadas en % 1990-99
Ers averts	312 606	299 361	293 949	-6,0
Prads artificials	90 319	113 116	115 933	28,4
Prads natirals e pastgiras ¹	634 719	632 428	626 799	-1,2
Viticultura	12 403	12 839	12 921	4,2
Pomicultura	7 336	7 816	7 786	6,1
Ulteriura surfatscha utilisabla	11 107	12 845	14 511	30,6
Total	1 068 490	1 078 405	1 071 899	0,3

Manaschis agriculs	1990	1998	1999	1990-99
0-3 ha surfatscha agricula utilisabla	19 819	10 759	10 068	-49,2
3-10 ha	27 092	21 102	19 561	-27,8
10-20 ha	31 630	26 637	25 808	-18,4
20-50 ha	13 590	16 884	17 033	25,3
>50 ha	684	1 030	1 121	63,9
Total	92 815	76 412	73 591	-20,7

Persunas occupadas e mecanisaziun	1985	1990	1996	1990-96
Umens	185 264	161 484	150 635	-6,7
Dunnas	115 267	92 077	74 514	-19,1
Tractors a dus ischigls	103 913	112 222	112 003	-0,2
Mulscheras ed indrizs da mulscher	3 593	6 946	12 557	80,8
Silos (m ³)	4 832 963	5 037 987	5 184 949	2,9

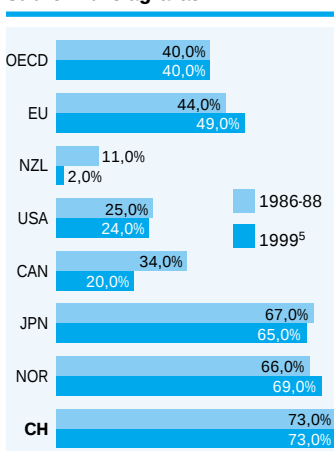
Consum e producziun, 1999

	Cons. (kg) ²	Prod. (%) ³
Latg da consum	100,1	97,0
Verdura	93,1	51,7
Fritgs	106,2	34,5
Graun	79,7	41,5
Charn (netto)	53,1	79,7
Tartuffels	54,1	81,1
Zutger	45,1	54,0
Grass vegetals, ielis	14,3	18,1
Chaschiel grass	13,6	19,8
Ovs	11,2	46,5
Peschs, crustaccas	7,6	3,7
Paintg	5,9	87,6

Producziun (en miu. fr.)

	1997	1998	1999
Total	7 931	7 862	7 270
da quai products			
d'animals en %	68,9	68,0	69,1

Subvenziuns agraras⁴

¹ Senza pastgiras d'alpegiar

² Per persona

³ Produci en Svizra, en % dal consum

⁴ Quota da las subvenziuns en % da la valor da producziun agrara

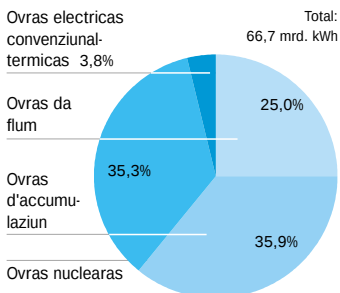
⁵ Valurs provisorias

Funtaunas: UST, Uffizi da construcziuns agriculas

Consum final tenor purtader d'energia

en terajoule ¹	1970	1980	1990	1997	1998	1999
Products dad ieli	454 570	488 300	501 050	504 130	518 560	523 800
Combustibels	316 510	309 480	247 830	235 230	244 100	236 950
Carburants	138 060	178 820	253 220	268 900	274 460	286 860
Electricitad	90 310	126 910	167 670	175 000	178 630	184 370
Gas	7 360	33 740	63 430	88 430	91 370	94 940
Charvun e cocs	24 440	13 630	14 360	4 590	3 810	3 980
Laina, charvun da lain ²	10 110	9 670	17 090	20 420	20 930	20 590
Chalira a distanza	...	7 920	10 420	12 980	13 250	13 290
Rument e ruments industrials	...	3 700	8 680	14 090	14 830	14 530
Uteriuras energias regenerablas ³	...	...	3 440	5 340	5 720	6 270
Total	586 790	683 870	786 140	824 980	847 100	861 770

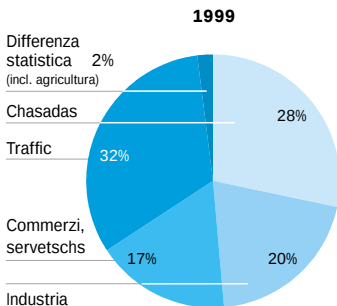
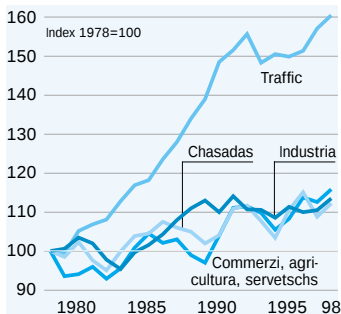
Producziun d'electricitad 1999

Facturs che influenzeschan il consum d'energia

Quai èn surtut la creschientscha economica, il traffic, il dumber da la populaziun e da las abitaziuns ed ils pretschs d'energia; ina rolla impurtanta (schebain mo a curta vista) gioga era l'aura. L'augment da l'entir consum d'energia (dapi 1970 per 44%) è en emprima lingia d'attribuir al traffic pli grond.

Consum final tenor gruppas da consumers

¹ 1 terajoule (TJ) correspuonda a radund 24 t ieli dad arder u carburants dad ieli resp. radund 0,3 miu. kWh

² A partir dal 1990 nova metoda da retschertga

³ Sulegl, biogas, chalira da l'ambient

Funtauna: Uffizi federal d'energia

La Svizra e l'Europa

				
		Svizra	Germania	Grazia
Populaziun (en 1000; entschatta da l'onn)	1999	7 124	82 037	10 522
Quota da las personas sut 15 (en %)	1999	17,5	15,8	15,4
Quota da las personas sur 64 (en %)	1999	15,2	15,9	16,9
Naschientschas (pro 1000 abitants)	1998	11,1	9,6	9,6
Naschientschas ordaifer la lètg (en %)	1998	8,8	20,0	3,8
Aspectativa da vita tar umens (en onns)	1998	76,5	74,5	75,5
Aspectativa da vita tar dunnas (en onns)	1998	82,5	80,6	80,6
Maridaglias (pro 1000 abitants)	1998	5,4	5,1	5,3
Divorzis (pro 1000 abitants)	1998	2,5	2,3	0,9
Mortalitad da pops (pro 1000 naschientschas)	1998	4,8	4,7 ^p	5,7 ¹¹
Saldo da migraziun (pro 1000 abitants)	1998	1,5	0,6 ^p	1,2
Esters domiciliads (en % da la populaziun)	1999	19,4	9,0	1,6
Persunas pro chasada	1998	2,4	2,2	2,8 ¹²
Persunas cun terminaziun terziara ¹ (en %)	1998	23	23	16
Surfatscha agrara (en % da la surfatscha totala)*		37	49	39
Surfatscha da guaud (en % da la surfatscha totala)*		31	30	23
Emissiuns CO ₂ (en t pro abitant)	1998	6,3	10,7	8,1
Autos da personas (pro 1000 abitants)	1998	474	508	254
Accidents da traffic ² (pro 1000 autos da personas)	1998	6,6	9,1	9,3
Persunas cun gudogn en l'agricultura (en %) ³	1999	4,8	4,5	2,9
Persunas cun gudogn en l'industria (en %) ³	1999	24,7	29,3	33,8
Persunas cun gudogn en ils servetschs (en %) ³	1999	70,5	66,3	63,3
Quota da gudogn ⁴ dunnas	1999	58,2	49,0	39,2
Quota da gudogn ⁴ umens	1999	78,2	67,4	63,2
Quota dals dischoccupads	1999	3,1	8,9	11,7
Dunnas	1999	3,6	9,2	17,9
Umens	1999	2,8	8,6	7,6
Dunnas en plazzas parzialas (en %) ⁵	1999	56,2	37,2	10,2
Umens en plazzas parzialas (en %) ⁵	1999	9,9	4,9	3,6
Temp da lavur emnil ⁶ (uras)	1999	41,2	40,1	40,9
Exports pro abitant (en US\$) ⁷	1999	14 797	7 576	2 383
PNB pro abitant (en US\$) ⁸	1999	27 902	23 669	14 830
PNB, creschament mesaun real (en %, p.a.)	1990–99	0,5	1,7	2,0
Rata d'inflaziun	1999	0,8	0,6	2,6
Deficit public (en % dal PNB) ⁹	1999	0,4	1,1	1,6
Daivets publics (en % dal PNB) ¹⁰	1999	51,2	63,5	104,4

¹ Da la populaziun tranter 25-64 onns

² Accidents cun donn da personas

³ En % da tut las personas cun gudogn

⁴ Persunas activas (persunas cun gudogn e dischoccupads) en % da las dunnas resp. dals umens sur 15.

⁵ En % da las dunnas resp. dals umens cun gudogn

⁶ Indicaziuns mo per occupads a temp cumplain

⁷ Export da raubas e servetschs

⁸ Per paritads currentas da la capacitad da compra

⁹ Valur max. lubida tenor contracts da Maastricht: 3%

							
Spagna	Frantscha	Italia	Pajais bass	Austria	Svezia	Reginavel uni	Uniun europ.
39 394	58 973 ^p	57 613	15 760	8 083	8 854	59 391	375 458 ¹¹
15,3	19,0 ^p	14,5	18,5	17,0	18,6	19,2 ¹¹	17,0 ¹¹
16,4	15,8 ^p	17,7	13,5	15,5	17,4	15,7 ¹¹	16,1 ¹¹
9,2 ^p	12,6 ^p	9,3	12,7	10,1	10,1	12,1	10,7 ^p
14,5	40,7 ^p	8,7 ^p	20,8	29,5	54,7	37,6	26,0 ¹¹
75,1	74,6	75,5 ¹¹	75,2	74,4 ¹¹	76,9	74,8 ¹¹	74,6 ¹¹
82,4	82,3	81,8 ¹¹	80,6	80,9 ¹¹	81,9	79,7 ¹¹	80,9 ¹¹
5,1 ^p	4,8 ^p	4,8 ^p	5,5	4,8	3,6	5,1 ^p	5,0 ^p
0,9 ^p	2,0 ^p	0,6 ^p	2,1	2,2	2,3	2,7 ^p	1,8 ^p
5,7 ^p	5,2 ^p	5,3 ^p	5,2	4,9	3,5	5,7 ^p	5,2 ¹¹
1,1 ^p	0,8 ^p	1,6	2,8	0,6	1,2	3,6 ^p	1,5 ^p
1,5	1,6	1,7	4,3	9,1	5,9	3,8	5,1 ¹¹
3,2 ¹²	2,5	2,8 ¹²	2,3	2,5	2,1 ¹³	2,5	...
20	21	9	24	11	28	24	...
59	56	56	44	41	7	66	43
32	31	13	9	48	74	10	39
6,6	6,6	7,6	11,5	7,7	6,2	9,6	8,7
408 ¹⁴	456	545 ¹⁴	376	481	428	404	451
6,1 ¹⁴	4,6	6,5 ¹⁴	...	10,1	4,1	10,3	...
17,0	7,4	4,3	5,4	3,2	6,2	3,0	4,5
22,9	30,6	26,3	32,4	22,3	29,7	25,0	29,3
60,1	62,0	69,4	62,2	74,5	64,0	72,0	66,3
37,5	48,9	46,0	35,4	53,0	49,5	56,4	46,6
62,3	63,3	70,3	61,8	72,2	69,4	65,5	66,0
15,7	12,1	11,7	3,6	4,7	7,6	6,1	9,4
23,0	14,0	16,3	4,9	4,8	6,9	5,1	11,0
10,9	10,5	8,8	2,7	4,7	8,3	6,8	8,2
17,6	31,7	15,7	68,6	32,5	40,0	44,4	33,5
3,0	5,6	3,4	17,9	4,4	9,4	8,9	6,2
40,6	39,6	38,5	39,0	40,2	40,1	43,6	40,4
4 161	6 203	5 429	15 082	11 703	11 797	6 273	7 845
18 107	21 988	22 140	25 196	24 746	22 934	22 238	22 191
2,2	1,7	1,2	2,7	2,3	1,3	1,9	1,8
2,3	0,5	1,7	2,2	0,6	0,3	1,6	1,2
1,1	1,8	1,9	-0,5	2,0	-1,9	-1,1	...
67,6	65,0	116,6	63,7	64,9	68,3	53,0	...

¹⁰ Valur max. tenor contracts da Maastricht: 60%

¹¹ Stimaziun

¹² 1995

¹³ 1990

¹⁴ 1997

^p Provisori

* Davosas datas avant maun

Funtaunas: UST, Eurostat OECD

Dumonda ed offerta 1999

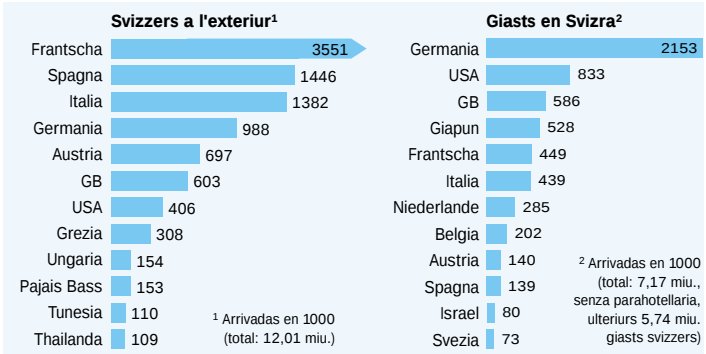
	Letgs, plazs da durmir		Pernottaziuns	
	en 1000	%	en 1000	en %
Hotels e manaschis da cura	265	24,7	33 197	49,0
Chalets, abitaziuns da vacanzas	360	33,6	19 520	28,8
Campadis, piazzas per rulottas	209	19,5	7 157	10,6
Albierts per giuvenils	7	0,6	839	1,2
Alloschaments da gruppas	232	21,6	7 059	10,4
Total	1 073	100,0	67 772	100,0

Bilantscha dal traffic dad esters

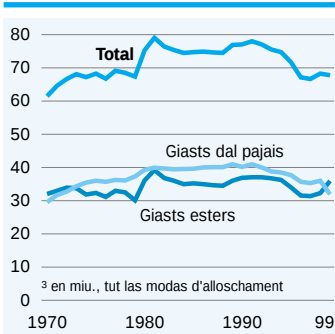
(en miu. fr.)	1980	1990	1998	1999
Entradas	5 602	10 296	11 586	11 721
Expensas	4 060	8 159	9 879	10 363
Saldo	1 542	2 137	1 707	1 358

Entradas dal turissem intern	5 200	7 400	9 100	9 400
------------------------------	-------	-------	-------	-------

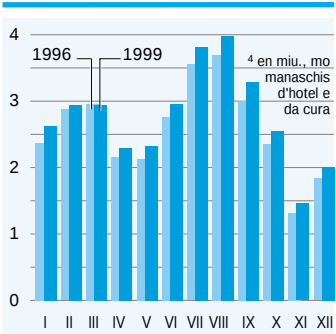
Turissem internaziunal 1999

Pernottaziuns³

Pernottaziuns⁴ tenor mais

Rait en km	1960	1970	1980	1990	1999
Viafier	5 099	4 991	4 982	5 030	...
Via	55 934	60 139	66 544	70 970 ¹	...
da quai via naziunala	112	651	1 170	1 495	1 642

Dumber dals vehichels	1960	1970	1980	1990	2000
Autos da personas	509 279	1 383 204	2 246 752	2 985 399	3 545 247
Motos	...	142 107	137 340	299 264	493 781
Vehichels per il transport da rauba	55 150	106 997	169 402	252 136	278 518
da quels autos da furniziun	...	...	...	196 845	227 316

Accidents da traffic sin via	1960	1970	1980	1990	1999
Accidents da traffic sin via	50 057	74 709	67 160	79 436	79 787
da quels cun personas blessadas	26 984	28 651	25 649	23 834	23 434
Blessads	34 398	35 981	32 326	29 243	29 527
Morts	1 303	1 694	1 246	954	583

Prestaziuns da traffic ²	1960	1970	1980	1990	1997
Traffic da personas viafier ³	7 973	9 339	9 964	12 678	14 104
Traffic da personas via ⁴	18 590	45 882	67 041	77 759	80 715
Traffic da rauba viafier ³	4 315	6 983	7 799	8 862	8 688
Traffic da rauba via	2 152	4 846	7 287	11 548	17 863

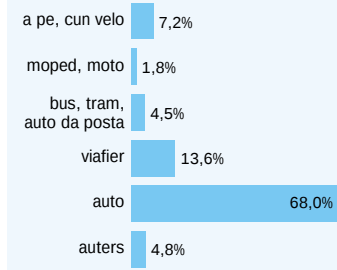
Traffic da rauba che traversa las Alps 1999⁵

(en milliuns tonnas nettas)

	Total	Viafier transit (%)	Augment ⁶	Total	Via transit (%)	Augment ⁶
Frantscha	9,2	34,8	17,9	25,7	31,5	28,5
Svizra	18,4	85,3	4,5	8,4	51,2	110,0
da quai Gottard	14,9	85,9	7,2	7,0	55,7	133,3
Austria	8,3	92,8	69,4	26,4	90,9	62,0
Total	35,9	73,8	18,1	60,5	60,2	50,1

Utilisaziun dals meds da transport

1994, relativ als kilometers fatgs per persuna

Diever dal traffic

1994, relativ als kilometers fatgs per persuna (tut ils di da l'emna, total:33,2 km/di)

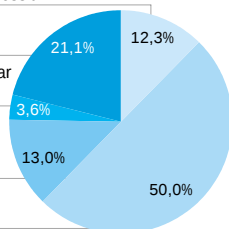
Traffic da professiun

Traffic pendular

Traffic pendular (scolaziun)

Traffic da cumpria

Traffic da temp liber

¹ Vias communalas: stadi 1984

² En milliuns kilometers da personas resp. en milliuns tonnas kilometricas

³ Be viafiers

⁴ Traffic privat

⁵ Viafier: Alps Mt Cenis-Brenner;

Via: Alps Fréjus-Brenner

⁶ Augment visavi 1989 en %

Funtaunas: UST, UFST (Uffizi federal dal svilup territorial)

Construir ed abitar

Expensas da construcziun

(en miu. fr.)	1980	1990	1997	1998	1999
Total	25 336	49 182	41 224	41 363	40 459
Expensas publicas	8 448	14 993	15 100	15 177	14 663
Construcziun bassa	5 037	7 999	8 705	8 442	8 444
da quai vias	...	...	4 329	4 110	4 349
Construcziun auta	3 411	6 994	6 395	6 735	6 219
Expensas privatas	16 918	34 189	26 124	26 186	25 795
da quai abitar	...	...	16 644	17 145	16 783

Construcziun d'abitaziuns

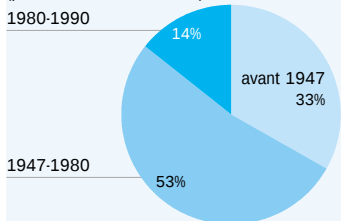
	1980	1990	1997	1998	1999
Chasas d'abitar novas	20 806	16 162	16 106	16 866	17 437
da quellas chasas d'ina famiglia	16 963	11 200	12 245	13 429	14 149
Abitaziuns novas	40 876	39 984	35 961	33 734	33 108
cun 1 chombra	2 122	2 010	778	501	570
2 chombras	4 598	5 248	3 175	2 451	2 258
3 chombras	7 094	8 937	7 329	6 063	5 166
4 chombras	11 557	12 487	12 636	11 788	10 812
5 chombras u dapli	15 505	11 302	12 043	12 931	14 302

Dumber d'abitaziuns

	1980	1990	1997	1998	1999
Dumber	2 702 656	3 140 353	3 472 355	3 507 522	3 542 171
da quai vidas (%)	0,74	0,44	1,82	1,85	1,66

Aspects da l'abitar 1990

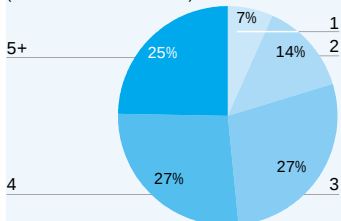
Vegliadetgna da las abitaziuns (perioda da construcziun)

Spazi d'abitar

La surfatscha media d'abitar per persuna munta a 39 m². Ella è s'augmentada ils davos decennis considerablamain (1980: 34m²). Era il dumber da las chasas d'ina famiglia è creschì fitg. El importa 54% da las chasas d'abitar (1980: 47%). Da tut las abitaziuns sa chattan dentant mo 21% en chasas d'ina famiglia.

Grondezza da las abitaziuns (dumber da las stanzas)

Relaziuns da proprietad

Strusch in terz da las abitaziuns appartegna a personas giuridicas (societads immobigliaras, fundaziuns da provediment professiunal etc.), 69% (1980: 68%) appartegnan a personas privatas. Ma sulettamain 31% da las abitaziuns abitadas permanentamain vegnan er duvradas da lur proprietaris. Quai è en l'Europa lunsch ora la quota la pli bassa.

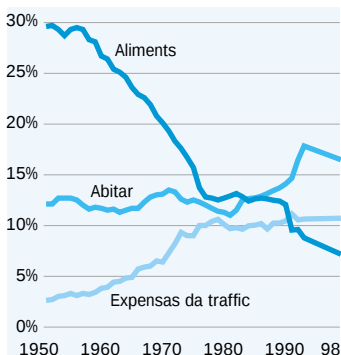
Structura d'expensas¹ da las chasadas privatas 1998 %

Expensas da consum	63,0
Aliments, bavondas senza alcohol	8,3
Bavondas cun alcohol e tubacs	1,4
Vestgadira e chalzers	3,6
Abitar ed energia	17,9
Mobigliar	3,6
Tgira da la sanadad	3,1
Traffic	6,8
Transmissiun d'infurmaziuns	1,7
Divertiment, recreaziun e cultura	7,2
Scolaziun	0,4
Restaurants e chasas d'alloschi	6,6
Ulteriuras raubas e servetschs	2,4

Expensas da transfer	37,0
Contribuziuns da l'assicuranza sociala ²	9,0
Contribuziuns da l'assicuranza sociala ³	0,6
Assicuranza da malsauns (assic. da basa)	4,7
Assicuranza da malsauns (assic. suppl.)	1,8
Ulteriuras contribuziuns d'assicuranza	4,9
Taglias e taxas	13,3
Contribuziuns ed auters transfers	2,7

Expensas mensilas per chasada en francs	7418
Persunas per chasada	2,4

Expensas da las chasadas⁵

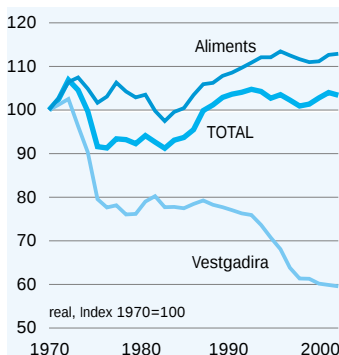
La structura d'expensas è sa midada

Mesirà cun il total dal budget da chasada è la quota da las expensas da consum sa sbassada considerablament dapi il 1990 (excepsiuns: abitar, transmissiun d'infurmaziuns e divertiment, recreaziun e cultura). Creschidas en dentant las expensas da transfer (taglias ed assicuranzas); là è la quota s'augmentada da 31% sin 37%. Il pli ferm augment è da constatar tar las premias da las cassas da malsauns (da 262 sin 477 francs/chasada; incl. assicuranzas supplementaras) – ina consequenza dals custs creschents en la sanadad publica. Ma era las contribuziuns a l'assicuranza da dischoccupads (dad 8 sin 73 francs) e las premias per assicuranzas da vita en creschidas fermamain.

Svieutas dal commerzi en detagl 2000⁴

	%
Aliments e products da giudiment	0,2
Vestgadira e textiliis	-0,6
Ulteriuras gruppas	-1,7
Total	-0,6

Svieutas dal commerzi en detagl

¹ En % da las expensas totalas dal budget

² Deduci da la paja

³ Da las personas cun gudogn independent

⁴ Midada reala visavi l'onn precedent en %

⁵ Quotas d'importants posts d'expensas da las chasadas privatas (emploiadis), 100 % = tut las expensas

Rendaquints

en milliardas francs	Entradas		Expensas		Deficits	
	1998	2001 ³	1998	2001 ³	1998	2001 ³
Confederaziun	47,1	48,8	47,0	49,7	0,1	-0,9
Chantuns	56,2	60,6	57,2	61,2	-1,0	-0,6
Vischnancas ¹	38,8	42,2	39,3	42,0	-0,6	0,2
Total ²	118,8	125,9	120,3	127,2	-1,5	-1,3

Daivets (en mia. fr.)

	1980	1990	1998	1999	2000 ³	2001 ³
Confederaziun	31,7	38,5	105,3	98,4	99,5	105,0
Chantuns	22,4	30,5	63,2	62,8	63,7	63,0
Vischnancas ¹	23,0	29,0	38,6	38,6	39,1	39,0
Total	77,1	98,0	207,1	199,8	202,3	207,0

Structura da las entradas e da las expensas 1998

	miu. fr.	Quota confede-razion %
Entradas	118 823	39,6
Taglias	83 939	47,5
dad entradas, facultad	60 717	30,2
Taglias sin possess e sin las expensas	1 700	-
Taglias da consumaziun	21 522	100,0
Ulteriuras entradas	34 884	20,7

Expensas	120 282	39,0
Administraziun generala	7 577	18,8
Giustia, polizia	6 582	7,4
Defensiun naziunala	5 771	92,7
Furmaziun	21 675	14,4
Cultura, temp liber	3 637	12,8
Sanadad	14 752	1,2
Bainstar social	24 819	52,0
Traffic	13 586	63,9
Ambient, planificaziun territoriala	4 725	14,7
Agricultura	4 368	89,9
Expensas da finanzas	8 916	78,4
Ulteriuras expensas	3 874	70,1

Chargia fiscal⁴ 1999

JU	127,1
BE	125,3
VS	125,0
NE	122,1
LU	119,6
FR	117,4
OW	110,1
BS	109,9
VD	108,1
TG	107,3
GE	105,9
AR	103,5
SG	102,9
SH	100,4
CH	Media CH=index 100 100,0
SO	98,9
GL	96,2
AG	95,6
UR	92,0
TI	89,5
AI	88,8
BL	86,8
GR	81,8
ZH	79,1
SZ	77,2
NW	69,2
ZG	56,9

Auts deficits en ils onns 90

L'economia publica ha registrà ils onns 90 auts deficits. Sco consequenza èn era s'augmentads ils daivets e cun quai la quota da tschains tar las entradas da taglia (1990: 7,1%; 1999: 9,5%). Ils daivets van surtut er a donn e cust da las generaziuns futuras. Grazia a mesiras da spargnar extendidas ed a la ferma creschientscha economica è però la situaziun finanzia da l'economia publica sa meglierada considerablamain ils davos onns.

¹ Per part stimaziuns

² Senza dumberziuns dublas

³ Budget

⁴ Taglias sin entradas e facultad da personas naturalas
Funtaunas: Administraziun federala da finanzas,
Administraziun federala da taglia

Summa da bilantscha e gudogns da las bancas, fin 1999

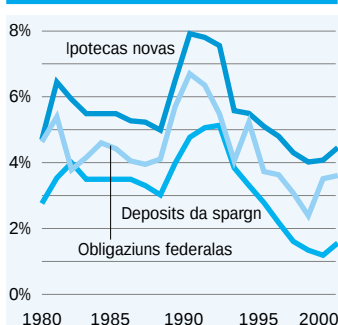
Gruppas da bancas	Dumber d'instituts		Summa da bilantscha		Gudogn ann.		Sperdita ann.	
	1989	1999	en miu. fr.	midadas ¹	en miu. fr.		en miu. fr.	
Bancas chantunalas	29	24	296 195	8%	916		473	
Bancas grondas	5	3	1 504 757	10%	11 045		...	
Bancas reg. e cassas da spargn	210	106	74 065	3%	314		...	
Bancas Raiffeisen ²	2	1	65 556	7%	88		...	
Ulteriuras bancas	209	200	266 293	13%	4 373		23	
Filialas da bancas estras	17	21	21 534	-21%	71		41	
Banchiers privats	22	17	15 448	19%	482		...	
Total	631³	372	2 243 849	9%	17 289		537	

Structura da bilantscha da las bancas 1999

Activas	%
Meds liquids	1
Pretensiuns da palpiris monetars	5,3
Pretensiuns visavi bancas	19,5
Total credits	38,7
Pretensiuns visavi clients	16,1
Pretensiuns ipotecaras	22,6
Effectivs da commerzis en vaglias	10,7
Investiziuns finanzialas	2,5
Participaziuns	0,8
Investiziuns realas	0,9
Ulteriuras activas	8,4
Metals prezios	12,1
Total	100
da quai exterior	57

Passivas	%
Pretensiuns da palpiris monetars	3,2
Pretensiuns visavi bancas	19,8
Daners da clientella	44,4
Duairs en furma da spargn	10,3
Duairs en furma d'investiziuns	3,6
Ulteriurs duairs a vista ed a temp	22,6
Obligaziuns da cassa	1,6
Emprests ed emprests ipotecars	6,2
Ulteriuras passivas	12,9
Agens meds	4,2
Metals prezios	15,5
Total	100
da quai exterior	52

Tschains la fin da l'onn⁴

Curs da devisas⁵

	1996	1998	2000
US\$ 1	1,235	1,449	1,6886
Yen 100	1,135	1,110	1,5676
EURO	1,568	1,622	1,5578
DM 100	82,10	82,38	79,65
FF 100	24,14	24,57	23,75
Lira 100	0,080	0,083	0,0805
£ 1	1,930	2,398	2,5556

Assicuranzas privatas 1999

(en miu. fr.)	Entradas	Expensas
Assicuranza da vita	39 229	25 584
Accidents e donns	26 032	17 376
Reassicuranza	13 798	4 837
Total	79 059	47 797

¹ Midada visavi l'onn precedent en %

² In'associaziun cun 892 instituts colliads (fin 1997)

³ Inklus societads da finanzas

⁴ Deposits da spargn ed ipotecas novas tar bancas chantunalas

⁵ Media annuala, commerzi interbancar, en francs svizzers

Funtaunas: Banca naziunala svizra, Uffizi federal d'assicuranzas privatas

Segirtad sociala

Quint general da la segirtad sociala (excl. assicuranzas supplementaras da malsauns)

(en milliuns francs)	1990	1995	1996	1997	1998
Expensas totalas	64 101	93 834	98 295	103 794	106 338
da questas prestaziuns socialas	57 336	85 797	90 049	95 315	96 803
Entradas	86 358	114 818	119 162	122 261	126 120
Expensas totalas en % dal PNB	20,2	25,8	26,9	27,9	28,0

Expensas totalas ed entradas tenor reschims (en milliuns francs, senza dumbraziuns dublas)

Expensas totalas	1998	Expensas totalas	1998
Assicuranzas socialas	90 776	Prest. tenor basegn	4 875
AVS	26 340	PS a l'AVS	1 420
Provediment professiunal PP	28 400	PS a l'AI	723
Assicuranza d'invaliditad AI	7 829	Agid social	2 076
Assicuranza da malsauns oblig. AM	13 159	Subvenziuns	5 947
Assicuranza d'accidents AA	4 841	Sistem sanitar	5 015
Assicuranza da dischoccupads AD	5 891	Protec. giuvent.	564
Supplements da famiglia SF	4 316	Politica d'asil	1 085
Pajaments cunt. dal salari	2 324	Ulteriurs reschims	1 330
Entradas	1998	Entradas	1998
Assicuranzas socialas	112 295	AM	13 234
AVS	26 066	AA	6 191
PP	49 450	AD	5 849
AI	7 216	SF	4 288

Prestaziuns socialas tenor funcziuns (en milliuns francs)

	1997	1998		1997	1998
Malsogna/tgira d. sanadad	21 877	23 011	Famiglia/uffants	5 060	5 083
Invaliditad	11 170	11 684	Dischoccupaziun	6 581	5 420
Vegliadetgna	41 886	42 686	Abitar	660	737
Survivenza	5 449	5 471	Exclusiun sociala	2 632	2 711

Entradas tenor geners d'entradas (en milliuns francs)

	1997	1998		1997	1998
Contribuziuns socialas	61 859	64 269	Contribuziuns publ.	23 399	24 451
Patruns	35 063	37 031	Confederaziun	10 959	11 439
Lavurants	24 803	25 186	Chantuns, vischn.	12 440	13 012
Independents	1 993	2 052	Premias AM	9 836	10 341
Retgavs da facultad	24 401	23 455	Ulteriuras entradas	2 765	3 605

Assicuranzas socialas: Retschaviders l'onnn 1998 (en 1000)

AVS: ren. vegliadetgna	1 449,7	PP: rentas vegliad.	379,1	AI: rentas invalid.	221,1
AVS: rentas supplement.	63,5	PP: rentas surviv.	190,6	AI: rentas suppl.	134,0
AVS: rentas survivors	116,5	PP: rentas invalid.	92,2	PS a l'AI	52,9
PS a l'AV	132,1	PP: ulter. rentas	33,0	AA: rentas surviv.	32,8
PS a l'AS	1,9	AD	318,6	AA: rentas invalid.	79,0

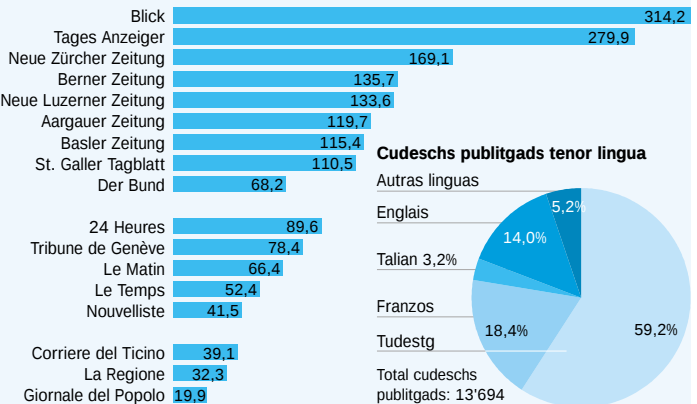
Meds da massa	Dumber dals titels				Ediziun totala en 1000			
	D ¹	F ¹	I ¹	R ¹	D	F	I	R
1980	113	24	6	–	2000,1	533,0	84,8	–
1990 ²	83	19	5	–	2106,6	552,6	90,1	–
1997	57	15	3	1	2034,9	525,7	96,1	7,4
1998	56	14	3	1	2031,0	507,9	97,2	6,1
1999	55	14	3	1	2034,3	511,3	98,8	5,8

Utilisaziun da radio e televisiun 1999

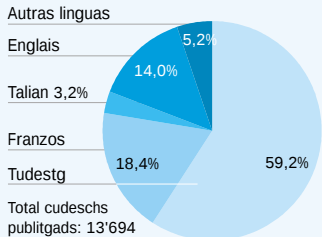
	Radio ³			Televisiun ⁴		
	D	F	I	D	F	I
SSR	94	59	121	46	58	62
Emetturs esters	27	25	23	91	102	109
Staziuns privatas (CH)	80	55	14			

Gasettas quotidianas e cudeschs publitgads tenor lingua 1999

Gasettas quotidianas: ediziun en milli (ediziun totala: 2 650)

Cudeschs publitgads tenor lingua

Gasettas sut squitsch

La Svizra ha ina gronda varietad da pressa. Ma adina dapli gasettas vegnan sut squitsch, il dumber da las fusiuns crescha. Il motiv è surtut era la sminuaziun resp. la repartiziun da las expensas da propaganda. Questas expensas muntavan il 1999 a radund 2,8 milliardas francs en las gasettas dal di e las revistas. 78% da tut las expensas da propaganda en Svizra (netto, v.d. senza custs da produccziun) èn expensas da propaganda da las medias (pressa; kino, radio, tv e teletext); il 1995 importavan ellas 77%. La part dals meds electronics (radio, televisiun, teletext) è il 1999 cun 12% anc adina pitschna, ma gia pli auta ch'il 1995 (10,7%).

¹ D signifitgescha Svizra tudestga, F franzosa, I italiana ed R rumantscha

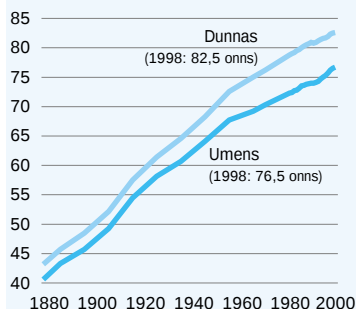
² Per part ediziuns betg verifitgadas

³ Per persuna sur 15 onns en min./di, (gli–ve)

⁴ Per persuna a partir da 3 onns en min./di, (gli–du)

Funtaunas: WEMF/REMP, SRG/SSR idée suisse, SLB/BN, Publicaziuns da medias H. Schulthess-Eberle

Aspectativas da vita

Durant quest tschientaner èn las aspectativas da vita creschidas considerablamain e quai surtut perquai che la mortalitad da pops è sa sminuida. Per las dunnas è l'aspectativa da vita creschida pli ferm che per ils umens. Lezs moran savens pli baud (avant il 70avel onn da la vita) – cunzunt pervia d'accidents ed intervenziuns violentas, cancer dal lom e zirrosa epatica.

Stadi da sanadad subjectiv

86% dals umens ed 80% da las dunnas inditgeschan (1997) d'avair ina buna u fitg buna sanadad e mo 3% dals umens resp. 5% da las dunnas sa sentan malsauns u fitg malsauns. Ma betg darar paran maldispostadads temporaras da disturbar considerablamain la lavur e la vita da mintgadi. Nus essan mintg'onn durant 11,1 dis incapabels da lavurar, sin nivels da furmazion pli auts main savens (7,9), sin nivels pli bass pli savens (14,8).

Malsognas infectusas¹ 1998

Infecziuns gastrointestinalas acutas	8 459
Meningitis	121
Hepatitis B	180
Tuberculosa	750
AIDS	230

Accidents 1999

	Dunnas	Umens
Accidents da lavur	51 637	223 336
Accidents ordaifer il temp da lavur	147 311	280 549

Impedids² 1998

Grad d'invaliditad	Dunnas	Umens
40–49%	3 323	2 876
50–66%	17 930	21 293
67–100%	53 712	81 086

Raschuns da mort 1997

	Schlattaina		Gruppa da vegliadetgna		
	Dunnas	Umens	0–14	15–64	>64
Tut las raschuns da mort	32 183	30 656	605	10 978	51 256
Malsognas infectusas	370	470	15	355	470
da questas AIDS	79	161	5	226	9
Malsognas da cancer	6 852	8 308	31	4 076	11 053
Malsognas dal sistem da la circulaziun	14 272	11 722	15	2 251	23 728
da questas malsognas dal cor	10 206	8 865	13	1 793	17 265
Accidents ed intervenziuns violentas	1 294	2 289	83	1 914	1 586
da quai:					
Accidents	849	1 218	75	822	1 170
Suicidis	378	963	3	961	377

Mortalitad da pops

	1970	1980	1990	1995	1996	1997
pro 1000 naschids vivs	15,0	9,1	6,8	5,0	4,7	4,8

¹ Cas novs da malsogna

² Retschaviders da rentas da l'Assicuranza d'invaliditad

Funtaunas: UST, Uffizi federal da sanadad publica, Uffizi federal d'assicuranzas socialas

Consum da drogas illegalas e da stimulants legals (1997)

Drogas illegalas vegnan consumadas surtut da giuvenils e giuvens creschids - per ordinari mo in pèr giadas u da temp en temp. Dals giuvenils tranter 15 e 39 onns consumeschan circa 5% regularmain, qvd. almain ina gia ad emna, cannabis e circa 1% opiats e cocain. Il consum da cannabis crescha cuntinuadamain: il 1992 era quai mo 2%. Ord vista da la sanadad publica è il consum d'alcohol e da tubac pli gravant che quel da drogas illegalas: en tut fiman radund 33% da la populaziun, 27% da las dunnas e 38% dals umens. Era questas cifras èn creschidas dapi il 1992, il pli marcant tar ils giuvenils da 15-24 onns (dunnas: da 26% sin 40%; umens: da 36% sin 46%). Auter èsi cun l'alcohol: la part da quels che consumeschan mintga di alcohol è sa sminuida da 21% sin 17%.

Servetschs 1997

duvrads l'onn passà, en %	Dunnas	Umens
Consultaziuns dal medi	84,2	73,6
Dis d'ospitalisaziun	13,1	11,7

Spitals, asils

	1996	1998
Total letgs da spital da quai:	47 029	45 189
Letgs per la tgira generala	31 665	28 782
Clinicas da psichiatria	9 096	8 436
Chasas da vegls u da tgira	...	76 579

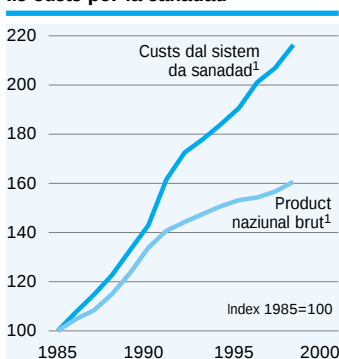
Medis

pro 100'000 abitants	1980	1998
Medis cun ina pratica	117	187
Dentists	35	49

Custs da sanadad

miu. fr.	1997	1998
Total	38 045	39 761
Tractament staziunar	18 150	18 608
Tractament ambulat da quai:	12 999	13 889
Medis	6 646	7 048
Dentists	3 284	3 307
Spitex	768	815
Medicaments da quai:	4 274	4 496
Apotecas	2 646	2 757
Medis	863	934
Prevenziun	627	639
Administraziun	1 995	2 129

Ils custs per la sanadad

Il 1998 è vegnì duvrà 10,5% dal product naziunal brut per la sanadad publica; 1970 pir 5,7%. In motiv principal per quest augment è il svilup da la purschida: p.ex. dapli prestaziun, spezialisaziun e tecnisaziun, dapli confort. Main impurtant è perencunter il fatg che la glieud vegn pli veglia e l'augment da las prestaziuns da las assicuranzas socialas.

¹ Per pretschs currents

Scolaziun: ferm federalissem

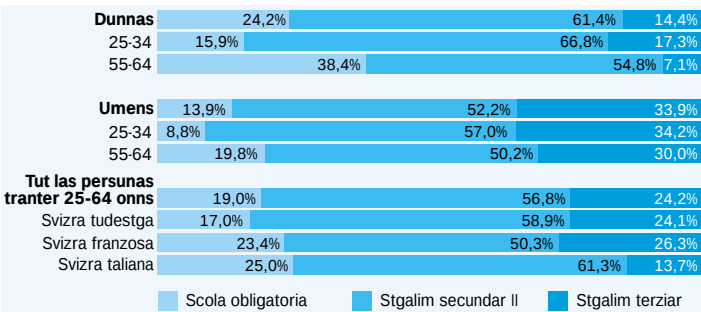
Il sistem da scolaziun da la Svizra è ordvart federalistic. La suveranità da scola han da principi ils 26 chantuns. La varietad dals differents systems da scolaziun sa manifesta cunzunt en la scola obligatoria: tut tenor chantun datti sin stgalim I da la scola secundara dus, trais u quatter tips da scola che vegnan distinguids tenor pretensiuns; era il temp total da scolaziun durant ils nov onns obligatoris variescha tranter 7100 ed 8900 uras per scolar.

Il sector da scolaziun svizzer sa mida: ils chantuns han reformà ils davos onns lur systems da scolaziun, structures naziunalas èn vegnidas transformadas (introducziun da la maturità professiunala e da las scolas autas professiunalas), l'interess per la scolaziun è creschi, las scolas da furmaziun generala han survegnì dapli impurtanza sin cust dals emprendissadis.

Scolars e students

	en 1000			Quota da las dunnas, %		
	1980/81	1990/91	1999/2000	1980/81	1990/91	1999/2000
Stgalim da scola						
Scolina	120,3	139,8	157,8	49	49	49
Scola obligatoria	849,6	711,9	807,1	49	49	49
Stgalim primar	451,0	404,2	475,0	49	49	49
Stgalim secundar I	362,3	271,6	283,3	49	49	50
Scola speziala	36,4	36,2	48,7	39	38	38
Stgalim secundar II	299,0	295,8	303,0	43	45	47
Scolas da furmaziun generala ¹	74,8	74,5	94,5	53	55	59
Scolaziun professiunala ²	224,2	221,3	208,5	39	42	42
Stgalim terziar	85,3	137,5	156,1	30	35	42
Scolas autas universitaras	61,4	85,9	95,7	32	39	45
Scolas autas professiunalas	...	...	16,7	...	14	24
Autras	...	36,2	43,7	...	33	42
Stgalim indefinì	–	6,7	6,9	–	51	50
Total	1 234,1	1 291,8	1 430,9	46	46	48

Nivel da scolaziun 2000

¹ Incl. scolas per professiuns d'instrucziun e preparaziun per la maturità professiunala suenter l'emprendissadi

² Incl. emprendissadi scursani e scolaziun preprofessiunala

Scolaziuns terminadas 1999

	Total	Dunnas en %
Stgalim secundar II		
Attestat da maturitad	14 869	52,8
Patenta da scolastAs ¹	3 029	82,6
Attestat d'emprend. terminà	55 437	47,6
Attestat da maturitad profes.	6 027	33,5
Attestat d'emprend. scursani	1 936	31,2
Stgalim terziar universitar		
Licenziats e diploms	9 054	22,2
Doctorats	2 732	31,3
Stgalim terziar furmaziun professiunala sup.		
Dipl. scola spezialisada superiura	4 236	22,2
Dipl. stgalim scola tecnica	3 061	23,4
Dipl. (maister) suenter ex. da scolaziun spez. superiura	3 161	15,1
Certificat professiun federal suenter examen professiun	8 063	31,5
Dipl. da scolaziun prof. superiura betg reglamentada		
da la confederaziun	8 602	54,6

Magisters² 1998/99

	Total	Dunnas en %
Stgalim da scola		
Scolina	8 358	99
Scola obligatoria	72 774	59
Stgalim primar	31 823	71
Stgalim secundar I	22 594	40
Scolas cun plan d'instrucziun spezial		
	4 860	70
Stgalim secundar II		
Scolas da maturitad ed autras		
scolas da furmaziun generala	5 516	38
Furmaziun professiunala	11 533	28
Stgalim terziar		
Scola auta universitara ³	30 083	35
Professuras	2 514	6
Ulteriurs docents	5 617	19
Assistents e collavurats scientific	12 050	28

Perfecziunament⁴ 1998

	Umens	Dunnas
Total	40,5	38,0
orientà a la professiun	33,6	23,3
auter	9,0	17,8

Expensas dal maun public

per l'instrucziun 1998 (en milliuns francs)

Scolinas	774,0
Scola publica	9 850,8
Scolas cun plan d'instrucziun spezial	836,6
Furmaziun professiunala	2 887,7
Scolas da furmaziun generala	1 752,8
Scolaziun professiunala superiura	856,3
Scolas autas	3 649,0
Ulteriur	410,8
Total	21 018,0
Custs da persunal	14 040,6
da quai per magisters	11 439,7

Perscrutaziun e svilup

L'activitad da perscrutaziun e da svilup (p+s) en in'economia publica è in factur ordvart impurtant, surtut era en vista a las midadas tecnologicas pli e pli sveltas. La Svizra cun ina quota da p+s da 2,75% dal product naziunal brut (1996), è in dals stadis ils pli activs pertutgant la perscrutaziun.

Il 1996 èn vegnids duvrads en Svizra per p+s 9,99 milliardas francs. Da quels crodan 71% sin l'economia privata e 24% sin las scolas autas; ils ulteriurs 5% sa repartan sin la confederaziun e diversas organisaziuns privatas senza intent da gudogn.

La Svizra è tradiziunalmain fitg activa a l'exteriur en il sector da la p+s. Las expensas correspundentas da l'economia privata a l'exteriur han muntà il 1996 a radund 8,06 milliardas francs ed èn uschia anc in pau pli autas che quellas en Svizra.

¹ Scolas primaras, economia da chasa, lavur manuala, scolina
² Quintà en pensums a temp cumplain. Furmaziun professiunala: scolas professiunals artisanal-industrialas e commerzialas.

³ Incl. persunal administrativ e tecnic

⁴ Quota da participaziun da la populaziun da 20 fin 74 onns a curs da perfecziunament

Quotas da las vuschs da las partidas¹ tar las elecziuns dal cussegl naziunal 1999

Chantun	PLD ²	PCD	PSS	PPS	PLC	Adl	PEV	PL	PES	DS	PdL	Ulteriurs
ZH	17,8	5,1	25,6	32,5	0,2	2,1	3,4	–	4,1	1,5	0,8	6,8
BE	17,2	2,4	27,6	28,6		0,8	4,0	–	7,5	3,7	2,7	5,6
LU	22,6	33,8	10,0	22,8	–	–	–	–	8,0	0,8	0,3	1,6
UR	81,7	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	18,3
SZ	19,1	27,3	16,4	35,9	–	–	–	–	–	–	–	1,4
OW ³	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,0
NW	90,4	–	–	–	–	–	–	–	–	8,0	–	1,6
GL	–	–	85,7	–	–	–	–	–	–	–	–	14,3
ZG	25,7	26,4	23,3	21,4	–	–	–	–	–	–	–	3,3
FR	14,8	33,7	20,3	11,4	–	–	–	–	–	0,3	–	19,5
SO	25,4	21,4	27,2	18,6	–	–	–	–	4,9	–	1,3	1,3
BS	12,1	8,6	33,3	13,6	10,7	–	3,8	–	8,7	3,8	–	5,5
BL	22,1	12,0	23,3	18,0	–	–	2,4	–	9,2	10,1	0,3	2,5
SH	40,4	–	33,6	26,0	–	–	–	–	–	–	–	0,0
AR	32,8	–	29,7	37,5	–	–	–	–	–	–	–	0,0
AI	–	73,5	–	25,7	–	–	–	–	–	–	–	0,7
SG	16,9	26,1	17,1	27,6	–	1,9	1,3	–	4,0	1,4	1,0	2,8
GR	15,1	25,5	26,6	27,0	–	–	–	–	–	–	–	5,8
AG	17,2	16,3	18,7	31,8	–	2,0	3,8	–	4,4	2,7	1,4	1,5
TG	14,7	15,8	16,1	33,2	–	–	2,8	–	6,2	2,5	2,7	6,2
TI	27,7	25,9	18,7	5,3	–	–	0,2	1,3	1,4	–	–	19,4
VD	25,0	4,5	22,4	10,7	12,6	–	–	9,9	7,1	0,9	–	6,9
VS	18,8	51,4	16,9	9,0	1,8	–	–	–	2,1	–	–	0,0
NE	20,5	–	28,0	–	24,0	–	–	9,5	14,7	2,3	–	1,0
GE	12,7	14,1	20,0	7,5	18,5	–	–	16,7	8,2	–	–	2,3
JU	19,5	39,2	34,2	7,2	–	–	–	–	–	–	–	0,0
Svizra	19,9	15,9	22,5	22,5	2,3	0,7	1,8	1,4	5,0	1,8	0,9	5,3

Repartiziun dals mandats en ils cussegls federals 1999

	PLD	PCD	PSS	PPS	PLC	Adl/PEV	PL	PES ⁴	DS	Ulteriurs	Total
Cussegl naziunal	43	35	51	44	6	4	3	9	1	4	200
da quai dunnas	9	8	20	3	1	0	0	6	0	0	47
Cussegl dals stadis	17	15	6	7	–	–	–	–	–	1	46
da quai dunnas	7	1	1	0	–	–	–	–	–	0	9

Il sistem politic

La Svizra è dapi il 1848 in stadi federativ che cumpiglia 26 chantuns. La regenza (cussegl federal) è in'autorità collegiala cun 7 commembers (dapi il 1959 mintgamai 2 mandats per PLC, PCD e PPS sco 1 mandat per PPS). Ella vegn elegida dal parlament. Lez sa cumpona da duas chombras: il cussegl naziunal (repr. dal pievel, 200 mandats) ed il cussegl dals stadis (repr. dals chantuns, 46 mandats⁵). Plinavant influenzeschan vasts dretgs dal pievel (dretg d'iniziativa e da referendum) e votaziuns dal pievel il sistem politic da la Svizra.

¹ Quota da las vuschs en %

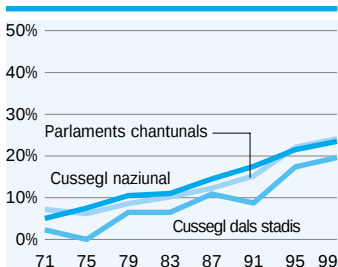
² Abreviaziuns: cf. p. 31

³ Elecziun taciturna

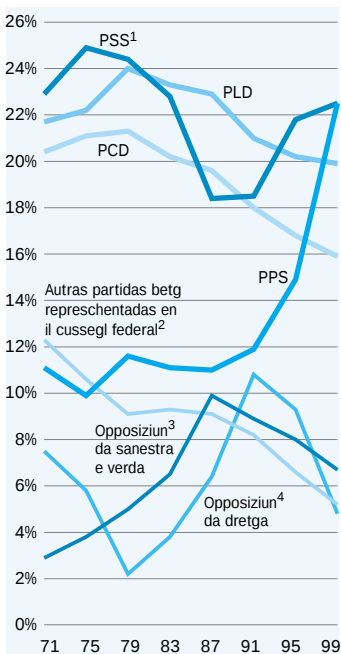
⁴ Incl. la represchentanta «Allianza verda» (BE)

⁵ 2 mandats pro chantun resp. 1 mandat pro mez chantun independentamain dal dumber d'abitants

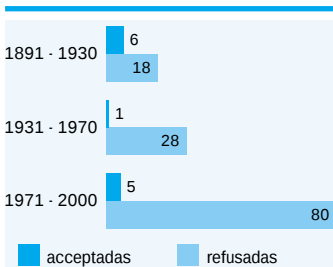
Dunnas en ils parlaments

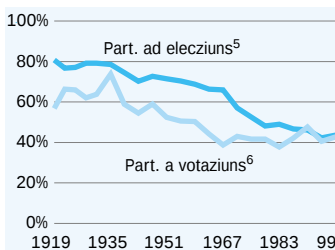
Quota da las vuschs (cussegl naziunal)

Iniziativas federalas dal pievel

Participaziuns electoralas

Il sistem da partidas

La relaziun da partidas è ordvart stabila: dapi passa 50 onns varieschan las quotas da las vuschs da las partidas burgaisas da dretga ensemen tranter 60% e 65%, quellas da las partidas sanestras e verdas tranter 25% e 30%. A las elecziuns dals onns novanta han gudagnà vuschs la PSS (a quint dals verds) e la PPS (a quint da las pitschnas partidas da dretga e da la PCD e PLD).

¹ Abreviaziuns:

PLD Partida liberaldemocrata
PCD Partida cristiandemocrata
PSS Partida socialdemocrata da la Svizra
PPS Partida populara svizra
PLC Partida liberal-conservativa
Adi Alleanza dals independents
PEV Partida evangelica
PL Partida da la lavur (incl. Solidarités)

PES Partida ecologica svizra

DS Democrats svizzers

PdL Partida da la libertad

² PLC, Adi, PES, PCS

³ PL, PSU, POCH, FGA, PES

⁴ Republicans, DS, UDF, PdL, Lega dei Ticinesi

⁵ Elecziuns dal cussegl naziunal

⁶ Participaziun a votaziuns federalas

Sentenzias penalas 1998

Persunas sentenziadas

Total	70 877
Quota umens (%)	86,5
Quota da 18-25 onns (%)	24,4
Quota Svizzers (%)	53,4

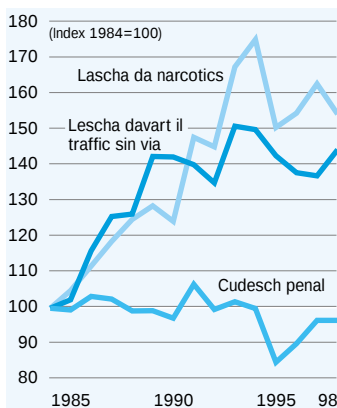
Gener da sentenzias

Praschun cundiziunada	35 900
Praschun nuncundiziunada	10 968
da quai:	
durada ≤ 3 mais	8 624
durada > 18 mais	996
Mesiras	845
Multas	23 164

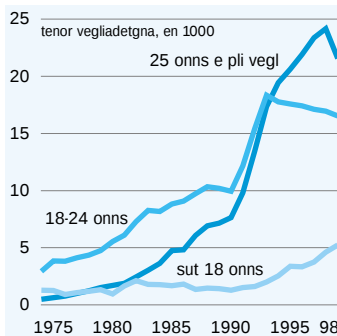
Gener da delicts

cunter il cudesch penal	21 583
da quai:	
Engol	7 150
Deturnament	883
Blessura corporala leva	1 215
Mazzament intenziunà	57
Assassinat	13
cunter la lescha da traffic	37 127
da quai:	
Surpass da las reglas da traffic	21 540
Sturnadad al guvernagl	16 237
cunter la Lescha da narcotics	8 369
da quai consum da drogas	
(senza commerzi)	3 139
cunter la lescha davart la dimora	
ed il domicil dals esters	9 476
cunter la lescha penala militara	619
cunter autras leschas federalas	7 811

Condemnaziuns tenor gener da lescha

Denunzias pervia da delicts cun drogas

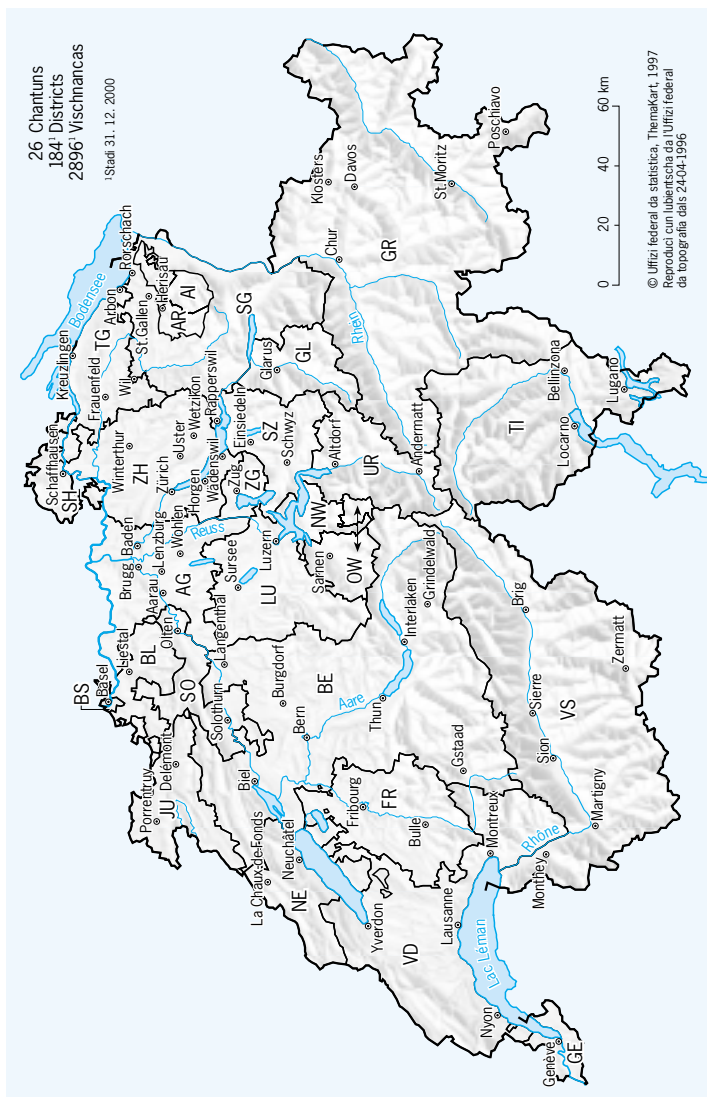
Furmas alternativas d'execuziun da chastis nuncundiziunads che priveschan da la libertad

En la gronda part dals chantuns èsi oz pussaivel da prestar lavur d'util public per cumpensar chastis nuncundiziunads che priveschan per curt temp da la libertad. Il dumber da tals engaschis s'augmenta (1996: 1105; 1999: 2913). Dapi il 1. 9-1999 èsi en 6 chantuns era pussaivel d'exequir in chasti cun surveglianza electronica (Electronic Monitoring); fin ils 31-12-2000 èn 329 chastis vegnids exequids en questa moda.

Èn ils esters pli criminals ch'ils Svizzers?

Tranter las personas culpaivlas che vegnan sentenziadas sa chattan considerablamain dapli umens che dunnas e lunschora dapli giuovens che vegls. Las differenzas tranter esters e Svizzers èn perencunter relativamain pitschnas, sch'ins resguarda las differentas structuradas da vegliadetgna e da schlattaina e sch'ins considerescha sulettamain la populaziun (pia cun laschar davent requires d'asil e turists u passants).

Ils chantuns da la Svizra

Explicaziun da las abreviaziun dals chantuns: cf. p. 4

L'Annuari statistic è l'ovra da standard da la statistica svizra. Il 2001 è el vegnì transformà cumplettaimain: dapli datas, survistas cumpressivas da tut ils temas da la statistica ed ina preschentaziun attractiva en quatter colurs. L'annuari dat in maletg cumpressiv e bain chapibel da la Svizra.

Annuari statistic da la Svizra 2001

Edi da l'Uffizi federal da statistica. Biling (tudestg/franzos), ca. 850 paginas (lià), fr. 140.–. Da retrair en librerias u directamain da la chasa editura Neue Zürcher Zeitung.

In profil da la Svizra en furma digitala. Cumpiglia ils cuntegns da l'annuari stampà e da la publicaziun «Chantuns e citads» sco era infurmaziuns regionalas e datas cumpletantas. Passa 1500 tabellas, graficas, chartas e texts cun pussaivladads effizientas da clamar datas.

Annuari statistic da la Svizra 2001 - digital

Edi da l'Uffizi federal da statistica. CD-ROM tudestg/franzos, Windows 9x, NT, 2000. Fr. 140.– (fr. 50.–, sch'ins cumpra a medem temp era l'annuari stampà u la publicaziun «Chantuns e citads»). Pustaziuns: tel. 032/713 60 60 u per e-mail order@bfs.admin.ch

Quest tom cumplettescha ed approfundescha l'Annuari statistic da la Svizra cun infurmaziuns statisticas centralas davart las regions grondas, ils chantuns e las citads grondas en passa 300 tabellas. Datas regionalas èn da nov cuntegnidas sin la CD-ROM «Annuari statistic da la Svizra 2001 - digital».

Chantuns e citads da la Svizra

Survistas statisticas 2000/2001

Edi da l'Uffizi federal da statistica. 416 paginas, biling (tudestg/franzos), fr. 40.–. Da retrair da l'Uffizi federal da statistica tel. 032/713 60 60 u per e-mail order@bfs.admin.ch